

ERDÉLYI GAZDA

ÁLTALÁNOS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden szombaton.

SZERKESZTŐSÉG:

Kolozsvárt, belközép-utca 11. szám,
hová a lap szellemi részét illető közlemények címzendők.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Előfizetési ára: egész évre 4 frt, félévre 2 frt.

Az erdélyi gazdasági egylet tagjai ingyen kapják

KIADÓHIVATAL:

Kolozsvárt, belközép-utca 11. szám,

ide küldendők a hirdetések, mindennemű mellékletek, előfizetési és hirdetési pénzek, valamint a reklamatiók.

Hirdetések a legolcsóbb árszabály szerint vétetnek fel.

TARTALOM.

Gazdasági tanulmányi kirándulás.

Agrar-socialismus. II.

A komlóról és annak termesztéséről. Ritter Gusztáv.

Felelet E. E. urnak lapunk szerkesztőségéhez intézett alábbi kérdésére.

A vetések állása és a mezőgazdasági állapot

Rövid szakközlemények.

A fák metszéséről — A sertésorbáncz ellen. — Az öntözésről.

Vegyesek.

Jövő héten tartandó országos vásárok. — Lapunk t. pártolói — Felhívás. — Képviselők kirándulása Mezőhegyesre. — A nagyobb birtokosok parcellázása. — Szőlőoltási tanfolyam Léván. — Uj kálitelepek. — Ausztráliai hus behozatal. — Amerikai disznózsir — A magyar közgazdasági társaság.

Fiaczi értesítő.

Hirdetések.

Gazdasági tanulmányi kirándulás.

Az erdélyi gazdasági egylet folyó június hó 25-ke körül nagy gazdasági tanulmányi kirándulást rendez, ha erre kellő számú jelentkezés történik.

A tanulmányi körut vázlatos tervezete a következő:

Kiindulás Kolozsvárról Nagyvárad felé, közben az egeresi és mezőtelegdi műtrágya-gyárak, valamint Nagy-Váradon a nevezetesebb ipar üzletek megtekintése. Onnan tovább utazás Békés-Csabán és Orosházán át Mágocsra, a gróf Károlyi Alajos hagyatékát képező uradalomba s onnan tovább Szegeden át Mezőhegyesre. Ezen uradalmak meg szemlélése után Aradon át — egy nagy szeszgyár megtekintése után — vissza s végezetül a gróf Teleky Árvéd drasói szintén mintaszerű uradalmának megtekintése és onnan haza.

Ezen kirándulásban részt vehetnek azok is a kik az erdélyi gazdasági egyletnek nem tagjai

A részt venni kívánók azonban fölkértenek a mielőbbi jelentkezésre, hogy az intézkedések minden tekintetben idején megtehetőek legyenek.

A kirándulás 5—6 napot veendő igénybe,
Erdélyi gazdasági egylet.

Agrar socialismus.

II.

Azt azonban könnyű elmondani, hogy leginkább a birtokosságtól függ a baj orvoslása; ne legyen egyoldalú, gazdálkodjék belterjesen. Szó sincs róla, ez a birtokosságtól függ, az ő dolga és feladata, de csak, ha képes rá. Olyanok a közgazdasági helyzet, a mezőgazdasági politika, hogy nem állanak utjába, hanem segítik a birtokosságot azt megvalósítani. Nem mondom, hogy nálunk a birtokosságban nincs hiba Több életrealitással, több szakismerettel, inkább közeledhetne a belterjesség felé, mezőgazdaságunk jövedelmezőbbé válhatnék. De viszont tekintsük a birtokosságnak milyen a közgazdasági helyzete Ösmerjük el, hogy a közteherviselésből igen nagy arány nehezedik vállaira. A földadó nálunk nem nagy (illetve a kataszteri becsülés szerint a tiszta jövedelem alacsonyban van tartva) de egyéb czimeken igen nagy arányban van megterhelve.

Hogy pedig nálunk a mezőgazdaságon könnyítő agrar politika lenne, arról felesleges is beszélni. Vámszerződéseink megkötésnél szóba sem kerül talán, tekintetbe sem vétetik a mezőgazdaság érdeke. Arról, hogy védje a mezőgazdaság érdekét valamely megkötött vagy kötendő vám és kereskedelmi szerződés példát nem tudunk, hanem azt látjuk, hogy minden újabb megkötött szerződés újabb meg újabb sebet üt mezőgazdaságunk fájó testén. Sehol a mezőgazdaság kedvezményben nem részesítetik, úgye csak akkor kerül szóba, csak akkor foglalkoznak vele, ha újabb áldozatról, újabb megterhelhetésről van szó. Ily körülmények között miként várhatjuk gazda közönségünkötől, hogy képes legyen a belterjés gazdálkodás felé törekedni és azt el is érni?

A belterjességhez befektetések kellene, pénz is kell. Tőke hiányban belterjesen gazdálkodni nem lehet. Már pedig gazdáink egy része alig tudja előteremteni a mindennapira valót, örvend, ha gazdaságát a meglévő színvonalon tudja fentartani; de befektetésekre tőkét teremteni nem képes. A tőke hiány is oly baj, melyet nem egyesek orvosolhatnak meg. Egyik orvossága a gazdabítel fejlesztése reorganisatioja, mondjuk megteremtése. A másik a bérlői osztály életre hívása. Oly bérlői osztályé,

hol a tőke és szakképzettség párosulva legyen Közgazdaságunknak is előnyére válnék és a dilletáns gazdáknak is több jövedelmük volna a bérbe adott birtok után, mint a mostani rosszul kezelt gazdaságuk után van.

Mindezen bajok egyszerre nem gyógyíthatók, idő kell hozzá. Nem is oly könnyű azokat orvosolni. De ha a komoly törekvés nincs meg hozzá, ha maga a gazdaközönség is közönyösen nézi, akkor hogy is reméljük a javulást.

Különösen tünhetné fel, hogy mikor az agrar socialismusról akar valaki beszélni folyton a birtokosság bajairól beszél, mintha azok közt terjedne a socialismus, de kijelentettük, hogy a mezei munkás sorsa szorosan a birtokossághoz van kapcsolva s míg ennek bajai vannak a másoknak is lesznek. Mihelyt azonban a birtokosság helyzete javult, gazdálkodása kezd belterjessé válni, fokként javul a munkás helyzete, állandó tisztességes jövedelemhez fog jutni A birtokosság maga fog törekedni arra, hogy állandó munkásai legyenek, igyekezni fog munkásait érdekközösséggel magához csatolni. Igyekezni fog magának képzett munkást, használható cselédeket nevelni. A munkás nevelést maga a birtokosság fogja kezébe venni.

Ez által lesz legtöbb szülő oka az agrársocialismusnak meggyógyítva. Addig azonban, míg ezen szülők megmarad, elfojthatjuk ugyan, de kiirtani nem leszünk képesek. A tüneteket elenyésztjük, de a baj gyökere ott marad és tovább terjed.

A komlóról és annak termesztéséről.*)

Azt mondhatjuk, hogy a sörfogyasztás ma már hazánkban sokkal nagyobb, mint volt eddig, s miután a sörfőzéshez egyik nevezetes anyagot a komló szolgáltatja, melyet itten is képesek vagyunk termelni: ezért időszerűnek tartom e lap hasábjain, melynek olvasói legnagyobb részben kizgazdák, a komlóról egyet-mást elmondani, mert tagadhatatlan, hogy a komlótermelés alkalmasabb a kis, mint a nagy gazdaságokban.

Mivel a komló-termelés nem csak alkalmas

*) Ezen cikket, mely erdélyrészli gazdáinkra kiváló érdekléssel bír a „Gyümölcskertész”-ből vettük át.

MUHARMAG,
POHANKA,
PAPRIKAKÖLES,
MUSTÁR,
CSIBEHUR

203 (23-52)

M a u t h n e r Ö d ö n

MAGKERESKEDÉSÉBEN, BUDAPESTEN.

Raffiaháncs, 5 kilós postacsomag, bérmentve 3 forint 90 kr.

talajt, fekvést és éghajlatot igényel, hanem termesztéséhez magasabb szakismeret is kívánatik, jövedelmezővé azt csak úgy tehetjük, ha mind ezekkel rendelkezünk. Továbbá mivel művelési munkálatainak egy része az évnél olyan szakaira esik, melyben a kertész vagy a kertészettel foglalkozók más kertészeti munkálatokkal kevésbé vannak elhalmazva, — azt hiszem, hogy a kis gazdák, ha a komló-termelést gazdálkodásukba felvonnák, ezáltal jövedelmüket tetemesen fokoznák. Ezzel azonban nem akarom azt mondani, hogy komló-termelés csak ott üzhető, hol magas kertészeti ismeretek felett rendelkeznek, hanem ellenkezésképpen a komló-termeléssel minden értelmes növény-termelő foglalkozhatik, ha különben a komló-termeléshez szűk séges feltételek gazdaságában meg vannak.

Jóllehet nekem abból a körülményből kifolyólag, mert én a kolozs-monostori m. kir. gazdasági tan-intézetnél a kísérleti komló-termelést már 24 év óta vezetem, ezen növényről tapasztalataim is vannak, — még sem szándékozom csupán ezen tapasztalataimat felsorolni, hanem ezek mellett egy és más dolgot is el akarok mondani általánosságban a komlóról, mert azt hiszem, hogy vannak többen olvasóink között, kik a komló tulajdonságait, termelését és történetét kevésbé ismerik.

A komló (*Humulus lupulus* L.) évelő, jobbra csavarodó felfutó növény, melynek virágai kétfajta, a mennyiben úgy a him, mint a nő virágai a kender és csalán virágaihoz hasonlóan két növényen vannak elhelyezve, a miért is a komló a csalánfélékhez (*Urticaceae*) soroztatik. A him virágu komlót éppen úgy, mint a him virágu kenderet „virágos kendernek”, „virágos komlónak” nevezzük. A női virágok a fenyő tobozhoz hasonló toboz pikkelyek alján vannak, melyek a felületes szemlélésnél nem láthatók, a miért is egy hírneves fűvész Tabernamontan következőleg fejezte ki magát: „az a komló, mely virágzik, nem terem magot, a melyik pedig magot terem, az nem virágzik.”

A két nem közül, mi a női ivart termeljük, de nem a magva, hanem a pikkely levelek alján levő gyanta-mirigyek végett, a melyek a jó komlónál a toboznak 10%-át is képezik. E gyanta mirigyek magukban, vagyis elkülönítve a pikkelyektől sárga lisztszerű, erős illatu port (lupulint) tartalmaznak. Ezen anyag a sörfőzésnél a maláta után a leglényegesebb szerepet játsza, mert ennek a jóságától függ a sör kitünő vagy csak közepes minősége. A nálunk vadon növő komlót csakis kenyérsütéshez használják.

Hogy a komló a classikus népek előtt ismeretes volt-e, — arról biztos adataink nincsenek; de valószínű az, hogy a nagy népvándorlás idején hozott Európába. Először a 8-ik és 9-ik századból fennmaradt okiratokban tétetik említés a komló kertekről. Hitelesen a komlónak a sörgyártásra való használatáról, hogy az állandóbbá tétessék, Bingeni Hildegart apáca főnöknő († 1079.) „Physica” könyvében tesz említést. 1364-ben IV. Károly német császár a lütichi püspöknek meg engedte, hogy minden hordó komlós sör után egy garas rendkívüli adót szedhessen, mivel a komló használata mellett kevesebb malátára van szükség; e mellett a komló termelését. behozatalát szigorúan megtiltotta. Angliában, mely ország egy maga majdnem annyi komlót használt fel, mint az összes többi múlt országot. IV. és VI. Henrik szigorú tilalmat bocsátott ki a komló használata ellen, melyet VIII. Károly megújított és az angol parlament által a komlót mely csak a sör elrontására való hasznátalan gyomnak nyilvánította.

Ennek dacára egy néhány évvel később éppen Angliában Tusser a komlót magasztaló verseiben dicséri, a többi közt „illatos fűszerezés” s hogy „a sör nem romlik meg soha a pinczébe” s hogy „Ha jó helyet találsz a komlónak addig kapáljad és ássad, a míg gazdaggá nem tesz” s körül-belől ettől az időtől kezdődik, hogy alkalmazása a sörjavításra és tartosabbá tételére használható. A sör, mint árpa és komlóból készült ital ismeretes, s hogy ma már diadal útját futja az ösmert múltvetetek között, a mint ez az alábbi táblázatból, mely az egyes államok komló termelését, a fogyasztását

KIMUTATÁS.

Egy évi átlagos komlótermeléséről és fogyasztásról az utolsó évtizedben Európában.

O r s z á g o k	A beültetett terület kat. hold	Átlagos termés mm.	Átlagos fogyasztás mm.
Németország	65875	222350	160750
Anglia	44495	220000	300000
Ausztria és Magyarország	13400	50700	50000
Belgium	11295	54000	7500
Franciaország	6950	44000	24000
Európa többi országai	1075	21600	12500
Egész Európában összesen	143091	612650	554750

A vad komló nálunk folyók és patakok partjain, erdők szélén szabadon álló bokrok, kerítések mellett fordul elő, hol vízhorzda televényben gazdag, mésztartalmu vagy márgás talaj van.

Ezekből látható, hogy a komlót mély talaju, nedves, homokos agyagban kell termesztünk, nincs azonban kizárva, hogy a komló legkövetkezőbb vályogtalaj, valamint könnyű homok talajban előnyösen ne lenne művelhető; sőt a legértékesebb cseh-saati komló éppen nehéz vályogtalajban termesztetik.

A hol a talaj hőmérséke nagyon változó, ott a komló sikerrel nem tenyészthető. Saatz vidékén új komlós-kertek létesítésénél talaj hővizsgálatokat hajtanak végre, és pedig ezeket úgy végzik, hogy a nyári hónapokban mindennap különböző helyen 30—35 cm. mély gödröket ásnak és a hőmérővel ilyen mélységben vizsgálják a talajnak hő állapotát minden reggel és este, s ha a hőmérsék 10 R°-on alul soha sincs és ha 15 R°-on pedig felül nem emelkedik, akkor az egy valódi „komló-föld”, melyről előre biztosak a felől, hogy a komló jól fog rajta tenyészni.

Nagyon heves talajban megsül a komló, t. i. a tobozok meg vörösdnek, vagyis a toboz pikkelyek egyrésze elszárad, miáltal a komló majdnem értéktelenné válik. Nagyon nedves talajon megleveledés jön elő; azaz a komló tobozok már meglevő pikkelyei mellett még újabb levelek törnek elő és így a tobozok túl nagygyá fejlődnek, mi miatt aránylag igen kevés lupulint tartalmaznak, s a vad komlóhoz lesznek hasonlóak.

Ha a komlós közelében him virágu komló jön elő, az a toboznak eldurvulását, nagygyá fejlődését és magképzést idéz elő, az ilyen magvas komló, a vevők által, mint másod vagy harmad rangu áru vásároltatik meg. Az is megtörténik, hogy a komló-termelő tudatában annak, hogy kitünő minőséget ugysen állíthat elő, szándékosan him komlót tenyészten közelében, hogy ez által a mennyiséget emelje.

A komló délre hajló lejtőkön tenyész legjobban, melyek északról és északkeletről jövő zord szelektől, valamint a nyugati viharoktól védve. A mint azonban számtalan példák bizonyítják, lapályokon is igen jó komló termelhető, így pl. Csehországban: Falkenauban, Elzászban: Strassburg környékén. Sőt vannak jövedelmező komlós kertek északi fekvésekben is, melyeknek általában áteresztő.

Óvakodjunk mégis kisebb kiterjedésben viharoknak kitett fekvésben komlóst telepíteni mert a gyakran elő jövő szélviharok következtében a nyugati oldalon álló karók közül sok ledöntetik s ez által nagy kár szokott okoztatni.

Igen alantfekvő zárt fekvésben, ködös nedves klímában a komló szintén rosszul tenyészik s ott különösen pusztítólag lépnek fel a különböző gombák, minők a korompenész és lisztharmat.

A komlótermelést kimutathatólag ott koronázza a tartós siker, a hol meglehetősen termésmennyiség mellett, kitünő minőség is állíthatik elő. Jóllehet a talaj, a fekvés, éghajlat és művelés a komló-termelésre nagy befolyással van, még sem csupán a fenntemlitett tényezőktől függ annak minősége, hanem különösen a komló fajtájától is, a melyet termelünk.

Ritter Gusztáv.

(Folyt. köv.)

Felelet E. E. urnak lapunk szerkesztőségéhez intézet alábbi kérdésére.

„A gyakorlatból tudom, hogy ha istálló trágyával földemet kellően megtrágyáztam, földem erőt kapott és termékenyebbé vált. Ezek között a phosphor, nitrogén, káli, kén, chili salétrom, párolt csontliszt, superfosfát, ammoniak — stb. stb. eligazodni nem tudok. — S nem tudom egy pár hold földcséket, szőlőmet, miután istálló trágyám nincs, mivel trágyázom. Szeretném ha olyan trágyát árulnának a mi mint az istállótrágya a földet erőteljesse tenné, mit aztán, az idén vagy jövő évben más, vetemény alá is czélszerűen felhasználni lehetne.

Én úgy gondolom, (nem tudom) hogy a különböző elnevezések alatt áruba bocsátott trágyák, a föld termő erejét nem gyarapítják, hanem a földben levő termő erőt, izgalomba forrásba hozzák; én pedig oly trágyát szeretnék használni, mi a föld termő erejét gyarapítsa s alkalmassá tegye, különböző vetemények termesztésére, szeretném tudni, hogy a hirdetett trágyák között nincs-e olyan, melynek alkalmazása obajtásomnak megfelelne.

Tisztelettel kérem a tekintetes Szerkesztő urat méltóztatson szintén az Erdélyi Gazdában erre nézve becses véleményét pár sorban megtenni.

Első sorban a kérdés legfontosabb részére kívánunk feleletet adni és ez által egy téves nézetet eloszlatni. A műtrágyagyárak által elárusított műtrágyák legnagyobb része direkt trágya. Azaz egyenesen mint növény tápanyagok hatnak, a föld termő erejét növelik. Téves azt hinni, hogy nem gyarapítják a föld termő erejét, hanem csak a földben levő termő erőt hozzák izgalomba. Vannak ugyan oly trágya féleink is, melyek indirekt trágyák, melyek csak az által hatnak, hogy a talajban vegyifolyamatokat idéznek elő, a talajban levő nyers, a növények által fel nem vehető tápanyagokat változtatják oly vegyületekké, melyek felvehető a növények által. Maguk nem tápanyagok, csak a talaj tevékenységét élénkítik. Ilyen pl a gyps mint kén-savtrágya, a konyhasó De a foszfor-, nitrogén-káli trágyák közvetlen növény tápanyagokat tartalmaznak, éppen úgy növelik a föld termő erejét mint az istálló trágya. Sőt némelyike minden változás nélkül, könnyen vehető fel a növény által. Például a chili-salétrom a növény legkönnyebb táplálékának képzelhetjük, mint például az embernél a hig-tojást.

Ezen előzményből következik, hogy a műtrágyák közt van olyan, mely obajtásának megfelel, vagyis a föld termő erejét gyarapítja s különbözővetemények termesztésére alkalmas. Természetesen ezt egy műtrágyában feltalálni nem lehet. A műtrágyák nagyrésze egyoldalú trágya. Nem tartalmazza mindazon tápanyagokat, melyeket a talajnak vissza kell adjunk, mint az istálló trágya. Az istálló trágyával adunk nitrogént, foszfort, kalit. Míg a nitrogén műtrágya pl. csak nitrogént, a foszfor-trágya csak foszfort ad a talajnak. Ezért, hogy ha foszfort is, nitrogént is akarok növényem alá adni, a mit meg is kell tennem, mert, ha csak egy növényi tápanyag hiányzik a talajomból, a növény nem fejlődhetik, foszforttrágyát és nitrogén trágyát is kell alkalmaznom.

Arra nézve, hogy melyik műtrágya, miféle növény tápanyagot tartalmaz, ezekből melyiket és minő mennyiségben kell a különféle növényen alá alkalmazni e helyen nem tárgyalhatjuk. Erre nézve melegen ajánlhatjuk mint tájékoztatót. Herényi Gothard Sándornak a műtrágyákról irt népszerű, könnyen megérthető füzetét. Azonkívül leghelyesebbnek véljük, ha a kevésbé tájékozott gazda speciális

trágyákat vásárol. A műtrágya gyárak, szőlő, buza, dohány stb. alá összeállították a növény igényeinek megfelelő műtrágya keverékeket. Az ily speciális műtrágyák alkalmazásához, mivel készen kapjuk a mennyiség is meg van adva, mennyit adjunk kat. holdanként, semmi növényélettani és vegytani szakismeret nem kell.

A vetések állása és a mezőgazdasági állapot.

Az erdélyi vármegyékben az időjárás a vetések fejlődésére május első felében és a vidék legnagyobb részén kedvezett s úgy az őszi mint a tavaszi buza szépen fejlődik, erőteljes, a hol a szárazság most is tart, különösen Beszterce-Naszódban, továbbá Fogaras, Hunyad, Szolnok-Doboka és Udvarhely vármegyék egyes részeiben, ott ritka, visszamaradott, gyenge és gazos.

Rozs Egyes helyek kivételével, hol esőhiány miatt megritkult és visszamaradott, jól gyarapodik és egészséges kalászat bányja sőt itt-ott már virágzásnak is indult. Tavaszi rozs egészben véve jól áll.

Árpa Az árpavetés befejeztetett, jól kelt, és szép üde; egyes helyeken azonban esőt kíván.

Zab. A korábbi gyorsan nő és elég sűrű, a későbbi is tulnyomó részben szépen kel, míg egyes kisebb részekben selymi a szárazságot.

Repcze Fogaras vármegye sárkányi járásában kitűnő s teljes virágzásban van; Hunyad vármegye dévai járásában szépen hüvelyesedik; Szolnok-Doboka vármegye déli járásában elég jó, míg a nagyilondai járásból közepesen alulinak jelzik.

Tengeri. Szépen fejlődik, több helyen már kapálják.

Kerti vetemények. Több helyen a szárazságtól szenvedtek, a hol azonban esőt kaptak, javulnak és szépek.

Len és kender. Csikban most kel, Kis-Küküllő vármegye erzsébetvárosi járásában gyéren és gyengén fog fizetni. Maros-Torda vármegye felsőmarosi járásában bolhák károsítják; Nagy-Küküllő vármegyében jól fejlődik.

Dohány. A palánták kiültetése elég kedvező idő mellett megy végbe.

Takarmány és cukorrépa. Ugy a cukorrépa, mint a takarmányrépa, hol esőt kapott, jól és gyorsan fejlődik; egyes helyeken eső hiánya miatt visszamaradott.

Burgonya. Jól kelt, helyenkint már kapálják, néhol esőt kíván.

Mesterséges takarmány. Egészben véve jó termésre nyújtanak kilátást több helyen zöld takarmányozásra már kaszálatik is.

Rét és legelő. A réti és erdei fű a volt esőzésekre szépen kizöldül és eléggé bő termést ígér, ott azonban hol csapadék nem volt gyenge. Legelők kevés kivétellel kielégítők.

Szőlő. A peronoszpóra által okozott károktól eltekintve, középszerűen mutatkozik; vannak azonban egyes helyek a honnét jónak jelzik.

Gyümölcs. Május hó 7. 8-án 9. és 10-én egyes helyeken kisebb derek voltak, de kárt nem igen okoztak s mivel a vidék legnagyobb részén a fák dusan virágoztak, jó termés várható, különösen alma, körte, barack és szilvából.

Elemi csapások. Alsó-Fehérvármegye nagyenyedi járásában helyenkint a buzában Cécidomyia számba vehető károkat okoz. Fogaras vármegye sárkányi járásában pedig drótféreg pusztítja az árpát. Egyes helyeken május hó 7., 8. és 9. és 10-én kisebb derek, itt-ott kis fagyok is voltak, melyek azonban csak a kerti veteményekben és gyümölcsökben tettek károkat.

Rövid szakközlemények.

— A fák metszését szokták ugyan a legkülönbözőbb időszakokban eszközölni, de legjobb azt épen mostanában, úgy június hó végeig meg-

ejteni. Ilyenkor a nedvek felhasználhatnak a levél és fa képzésére, a sebzett részek gyorsan behegednek, a sebszélek gyógyulása mindjárt a sebzés után kezdődik s a seb mentől hamarabb új fával és kéreggel fedetik be. Kiszáradástól a nyári metszésnél félni nem lehet, mint a tavaszinál, különösen, ha a fa erős ágától fosztatik meg. Azon ágakat, melyek a tavaszi metszés után elhagyatnak, ilyenkor kell letisztogatni, ha már az egész metszést nem most végezzük is. Azonban ügyelni kell arra, hogy a törzsön vagy galyakon csomok ne maradjanak, mert ezek a fát felette éktelenítik.

— A sertésorbáncz ellen. Egy sziléziai gazda beszéli, hogy míg körülötte roppant károkat okoz a sertésorbáncz, addig ő 20 év óta mindig meg tudta menteni állományát ezen bajtól. Eljárása a következő: Valamennyi sertésnek, kivéve a szopós malacot, minden hónap első napján, az első ételébe törött vasgálicot ad, még pedig felnőtteknek egy-egy fél teáskanálnyit kisebbeknek egy késhegnyit, malacoknak pedig felényit.

— Az öntözésről. Gazdáink legnagyobb része foglalkozik kisebb-nagyobb mértékben kertészettel is, a melynek sikerültének egyik főfeltétele pedig az öntözés. Csak hogy az öntözés is úgy vezet az óhajtott sikerre, ha okszerűen gyakoroltatik. Olyan helyeken, hol patak vagy folyóvíz mellett van a kertészet, ott nem okoz nagy gondot, miként vegyük ki a vizet és mi módon használjuk azt fel. Ámde igen sok helyen a kertész arra van utalva, hogy a kútból kiemelt vizet csak igen nagy fáradsággal, öntöző kannákkal juttathatja növényeihez. Ez esetben igen ajánlatos, hogy a kut vizét ne juttassuk közvetlenül növényeinkhez, hanem iparkodjunk azt legalább egy napig a levegő és melegség behatásának kitenni. Mit úgy érhetünk el, hogy a kútból kiemelt vizet, egy a kut mellett elhelyezett nagy kádba gyűjtjük, vagy pedig ha távolabb elhelyezett kádat is meg akarunk tölteni, valamely csatorna által vezetjük oda a vizet. Az így összegyűjtött vizet hagyjuk más napra az öntözéshez. Legrosszabb esetben friss vízzel csak kora reggel öntözzünk, a mikor a növény az éjjeli kisugárzás folytán némileg lehült. Az öntözés általánosságban, a reggeli és az esti órákban végeztetik a legsikeresebben. A legtöbb esetben azonban ezen idő a körülményekhez képest megoszlik a szerint, a mint az éjjelek hűvösek vagy melegiek. Ennélfogva tavasszal és ősszel rendszeren reggel végezzük az öntözést. Mert a hosszú tavaszi és őszi éjjelek amugy is késleltetik a tenyészetet, azért az estéli öntözéssel, a mikor az éjjelek még hűvösek, ártunk a növényzetnek. Ellenkezőleg van a dolog nyáron. A nagy hőség folytán a föld, a növény nagymennyiségű vizet veszít el. Már most az öntözést az esteli órákban végezzük, a midőn már az elpárolgás nem oly nagy, van ideje a növénynek a gyökereihez jutott vizet kellőképen felhasználni, miután a nyár tikkasztó hevében az esteli és reggeli öntözéssel nem győzzünk elegendő vizet adni növényeinknek. A tapasztalat pedig arra tanított, hogy az öntözés akkor, a midőn a nap sugarai erősen tüznek növényeinkre, ártalmas. Kérdés miért? Egyfelől, mert a vízzel a felmelegedett növényt mintegy leforrázzuk, másfelől pedig a leveleken maradt vízcsöppek, mint megannyi gyűjtő-lencsék szerepelnek, a melyek a nap sugarait összpontosítják és a növénylevelek ennek következtében kiperzselődnek, kiégnek. Különös tekintettel kell lennünk továbbá az öntözést illetőleg a növények nemére is. Mert míg egy része a növényeknek bármikor megöntözhető, addig más részük csak helyes beosztás által öntözhető sikerrel. Azért a dinnyét, ugorkát, tököt, a fejesedő salátát, boruló káposztaféléket és a gyeppázsit különösen óvakodjunk forró napon öntözni. Szóval szükséges az öntözést úgy beosztanunk, hogy a nap reggeli és esti óráiban a kényesebb, vagyis azon növényeket öntözzük, a melyeknek légbeli részeit használjuk. A nap többi részén pedig azokat, a melyeknek gyökere szolgál eledelül.

Vegyes közlemények.

— Jövő héten tartandó országos vásárok. Jun. 9. Szt.-Agota. 10. Gyalakuta, Kolozsvár, N.-Ekemező, Zsibó. — 11. Gyalakuta, Kolozsvár,

N.-Ekemező, Selistye, Szt.-Agota, Zsibó. — 12. Gyalakuta, Kolozsvár, N.-Ekemező, Selistye — 13. Gyergyó-Szt.-Miklós, Kolozsvár, N.-Ekemező, Selistye — 14. Gyergyó Szt.-Miklós, Selistye. — 15. Gyergyó Szt.-Miklós.

— Lapunk azon t. pártolói a kik a folyó évi előfizetéseikkel még hátrálékban vannak figyelmeztetni kívánjuk, hogy az erről szóló nyugtát e napokban bátrak leszünk postai megbízás útján megküldeni s már ez alkalommal, bizalommal és tisztelettel kérjük, hogy ezt kiváltani sziveskedjenek.

— Felhívás a „gróf Schweinitz Gyula emléke” című kolozsvári VI. rózsá-, virág- és korai kerti termények kiállításába való részvételre. A magyar Vörös-kereszt-Egyet kolozsvári választmánya, az erdélyrészi Kertészeti Egyesület közreműködésével ez évben is rendez június hó 15., 16. és 17-én kiállítást, melylyel a virágok természetét körünkben terjeszteni, termékünknek kivitelét emelni és a korai termények bemutatása által azok termelésére is fejlesztőleg hatni törekszik. A kiállítás jövedelme részben a Vörös-kereszt-Egyet kórháza, részben a Kertészeti Egyesület alapja javára van szánva. E kulturális, gazdasági és jótékonyági célok minél tökéletesebb megvalósíthatásának érdekében bizalommal fordul a rendező-bizottság a közönséghez azon kéréssel, hogy a kiállítás sikerét az abban való minél nagyobb mérvű részvételével előmozdítani sziveskedjék. A részletek iránt a kiállítási szabályzat nyújt felvilágosítást. Hogy pedig a rendezőség a szükségelt terület és annak beosztása iránt előre tájékozódhassék, kéretnek a kiállítók, hogy a mellékelt bejelentő lapokat f. év. június hó 10-éig K. Vörös Sándor kir. tanácsos, rend. biz. társelnökhöz (Kolozs-Monostor) beküldjék.

— Képviselők kirándulása Mezőhegyesre. A múlt héten képviselőkből álló nagyobb társaság indult a mezőhegyesi ménes megtekintésére. A kirándulók Juhász Bálint jószágigazgató, a ménésbirtokbeli tisztak s az uradalmi tisztikar fogadta. A leginkább földbirtokosokból álló látogatók a kiterjedt uradalom összes pusztáit megtekintették.

— A nagyobb birtokosok parcellázása. Bischitz Lajos és Szentmiklósy Béla urak pusztaréti gazdaságait a polgárság vásárolta meg. Egyáltalán napirenden vannak most ilyen parcellázások s a polgárok az alföldön 350—400 forintjával váltják meg kis holdját e birtokoknak. Ezekből az tűnik ki, hogy az alföldi polgárság vagyonosodik, a mit kesély igényei mellett takarékosága, szorgalma és a hálás földek mozdítanak elő. A felvidéken csakis a bányavidékeken mutatkoznak hasonló tünetek.

— Szőlőoltási tanfolyam Léván. A barmegyei gazdasági egyesület, tekintettel a szőlők telepítésére és az alakítandó amerikai szőlőalanyok okszerű beoltási módjainak az elsajátítására, a megyében az idén másodsor, ezuttal két zöldoltási tanfolyamot tart az amerikai szőlőalanyokon. A tanfolyam vezetésére Bucher Alajos nyeretett meg Nagy-Marosról, ki is május hó 28.—29-én Léván a gazdasági egyesület szölejében s 30.—31-én gróf Hunyady alsó-péli szölejében tartotta előadásait a barmegyei szőlősgazdák élénk látogatottsága mellett.

— Uj kálitelepek Németországban. A braunschweigi kutatók Jerksheim mellett 700 méter mélységben kálirétegre bukkantak. Ugyancsak hatalmas kálirétegre találtak a wadtenstetti furólyukban is, mely a stassfurti rétegeket vastagságban felülmulja.

— Ausztráliai hus behozatal. A tenger-tuli hus behozatal Damokles kardjaként függ állat-tenyésztésünkön, s most már nincs kétség benne, hogy oly kitűnő hűtő kamrákat sikerült előállítaniok, a melyek segélyével a húst egészen biztosan és jó állapotban behozhatják Európába. Így pl. egy ilyen husszállító hajó, mely 12000 drb ürült hozott Uj-Seelandból, bár a vihar a forró braziliai partokra hajtott, hol hónapokig javítani kellett, mégis a húst teljesen épen őrizte meg hűtő kamráiban.

— Amerikai disznózsir. Egy német szaklap szerint némelyik amerikai disznózsir csak 10% valóságos disznózsirt tartalmaz, a többi 90%-ot benne részint gyapotmag olaj, részint faggyú és fehéritett csontzsir teszi ki. E hamisított árut, mely valószínűleg nálunk is forgalomban van, a külsejéről felismerni nem lehet s egyedül a faggyúra és olajra emlékeztető íze az, mely figyelmeztet, hogy nem tiszta sertészsirral van dolgunk

— A magyar közgazdasági társaság mult vasárnap tartotta alakuló közgyűlését Budapesten, a számosan megjelenő tagok élénk érdeklődése mellett. Az ülésen a nemzetgazdasági tudomány sok jeles képviselője volt jelen. Az előkészítő bizottság nevében Láng Lajos dr. egyetemi tanár nyitotta meg az ülést, a kit aztán elnökké választották. Az elnök hangsúlyozta, hogy a társaság megalakítását az a rég érzett szükség tette kívánatossá, hogy menten minden egyoldalú érdektől, a tudomány mai színvonalán, közérdekű szempontokból tárgyalassanak a gazdasági kérdések, s hogy a közgazdasági eszmék minél szélesebb körben terjesztessenek és az ismeretek népszerűsítve legyenek. Ezután Halász Sándor dr az előkészítő bizottság részéről ismertette az eddig történt lépéseket s megjegyezte, hogy — bár a tagok gyűlése egyelőre nem a nagy nyilvánosság közvetítésével történt — az eredmény máris igen szépnek mondható, mert a társaság alakításához eddig már háromszázán járultak hozzá s különösen örvendtes, hogy nincs gazdasági érdek és csoport, a melynek képviselői a társaság sorából találhatók nem volnának. Ez a körülmény remélni engedi, hogy midőn majd a társaság a maga céljainak s eddigi tagjai névsorának közzétételével a nyilvánosság elé lép, az érdeklődés még inkább fokozódni fog. A közgyűlés aztán az alapszabálytervezetet tárgyalta le s némi módosítással elfogadva, elhatározta, hogy jóváhagyás végett a belügyminiszterhez terjeszti fel. Ennek reményében megejtették a választásokat. Elnök Láng Lajos dr. és igazgató Halász Sándor dr. lett. Választottak ezenkívül két főtitkárt, pénztárost, ellenőrt, könyvtárost, ügyészt. Őt számvizsgálót és egy ötven tagu igazgató-választmányt.

— Egy erdélyi 1200 holdas urasági birtokra kerestetik egy elméletileg és gyakorlatilag szakképzett kezelő-tiszt. Fizetése 600 frt készpénz, természetben 12 hl. buza, 12 hl. árpa, 24 hl. tengeri és 3 darab marhatartás. Bővebbet a kiadó-hivatal.

— Gazdák mindazt a mire gazdaságukban magvak és műtrágyákból szükségük van, a legmegbízhatóbb, legjobb minőségben és legjutányosabban Mauthner Ödön budapesti magkereskedéséből szerzik be, mely idevonatkozó árjegyzékét bárkinek ingyen és bérmentve megküldi. Minden rendelés még beérkezte napján elintéztetik.

— Egy kitűnő bizonyítványokkal bíró nős gazdatiszt, nyolcz éves gyakorlattal, ki önállólag kezel nagyobb birtokokat megfelelő állást keres magának. Bővebbet a kiadó-hivatal

— Kerestetik egy gazdasági irnok. Javadalmazása 120 frt készpénz és teljes ellátás. Bővebbet a kiadóhivatal.

Piaczi értesítő.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Gabonátőzsde.

A csökkenő kínálat készbuzában újabb áremelkedést idézett elő. Élénk forgalom mellett, malmaink erőlyes vételkedvet tanusították és 10—5 krral magasabb árakon idegen buzákat szintén tartvák.

Rozs irányzata lanya.
Tengeri irányzata csendes; üzlettelen.
Zab irányzata lanya.

Hivatalos effektív-árak:

	frtól.	frtig.
Buza	6.75	7.25
Rozs	4.35	5.10
Árpa	5.95	9.00
Zab	6.50	6.50
Tengeri	4.70	4.80
Köles	3.80	4.25

Határidőzlet.

Magasabb külföldi jegyzések és vidékről érkező kedvezőtlen hírek folytán az irányzat szilárd jellegét öltött. Az árak 2—6 krral javultak, de a nap folyamában kevéssel engedtek, csekély forgalom mellett.

Értéktőzsde.

Az értéktőzsde általános irányzata szilárd volt és nemzetközi értékek árfolyama emelkedett. A helyi értékek piacán is igen élénk forgalom fejlődött. Magyar jelzálogbank-részvények áremelkedése arra vezethető vissza, hogy hogy a 3 százalékos záloglevélsorsjegyek kibocsátása aktuálisá vált.

Vetőmagvak. (Mauthner Ödön tudósítása.)

A mi csekély forgalom e héten volt, az is csak két cikre, muharmagra és kölesfélékre szorítkozott.

Vörös lóheréből néhány száz métermázsa, október- novemberi szállításra, 48—50 frtjával kötöttet.

Jegyzeteink 100 kilonként Budapesten:

Vörös lóhere, nagyszemű	70—72 frt.
Luczerna, új termésű	55—65 frt.
Muharmag	8—8½ frt.
Paprikaköles	7—7½ frt.

Erdélyi piaci árak.

(Árak krajczárookban.)

A piaci cikkek	Mérték	Gy.-Fehérvár	Kézdi-Vásárhely	Maros-Vásárhely	Medgyes	Nagy-Enyed	Nagy-Szeben	Segesvár
Tiszta buza	mm.	650	700	660	525	880	731	727
Elegy buza	"	570	565	585	400	580	667	548
Rozs	"	515	422	455	380	525	486	457
Árpa	"	—	520	—	—	—	613	—
Zab	"	700	560	638	300	800	674	666
Törökbuza	"	450	545	455	350	525	486	493
Széna	"	300	400	250	180	500	200	200
Alomszalma	"	200	110	140	90	300	140	110
Túzifa	km.	330	250	300	300	260	350	280
Marhahus	kg.	44	44	48	40	44	62	280
Junius		2	31	31	31	17	18	31

A piaci cikkek	Mérték	Szász-Sebes	Csikszereida	Decs	Dicső-Szent-Márton	Erzsébet-város	Fogarás	Brassó
Tiszta buza	mm.	600	781	635	640	750	770	732
Elegy buza	"	500	700	612	400	550	700	474
Rozs	"	450	555	450	380	500	400	486
Árpa	"	—	541	—	360	—	—	543
Zab	"	326	625	530	360	600	666	600
Törökbuza	"	350	625	460	420	550	475	466
Széna	"	200	250	480	—	250	200	200
Alomszalma	"	100	100	160	—	120	150	120
Túzifa	km.	250	190	240	300	280	280	300
Marhahus	kg.	44	36	48	40	44	44	48
Junius		31	17	6	29	16	13	11

A piaci cikkek	Mérték	Sepsi-Szent-György	Szamosújvár	Szász-Régen	Szászváros	Székely-Udvarhely	Sz. Somlyó	Torda
Tiszta buza	mm.	700	640	625	700	680	560	650
Elegy buza	"	600	520	530	560	520	480	475
Rozs	"	500	420	490	525	435	400	475
Árpa	"	480	500	590	550	—	—	—
Zab	"	560	580	550	600	540	600	550
Törökbuza	"	500	420	450	525	540	400	475
Széna	"	450	100	190	275	200	—	200
Alomszalma	"	200	100	110	100	150	—	30
Túzifa	km.	200	250	200	200	240	240	265
Marhahus	kg.	44	40	36	44	40	45	36
Junius		4	4	31	2	6	1	24

Kolozsvár, 1894. Junius 7-ről. Tiszta buza 5 frt 50 kr. 6 frt 50 kr. Rozs 4 frt 40 kr. 4 frt 50 kr. Törökbuza 4 frt 40 kr. 4 frt 50 kr. Zab 6 frt 20 kr. 6 frt 40 kr. Széna 2 frt 50 kr. Alomszalma 1 frt 40 kr. Métermázsként. Fa kemény nem usztatott 3 frt. (Köbméter.) Fagygyugyertya öntött 44 kr. Marhahus 52 kr. Konyhaliszt 7 kr. Rizs 20 kr. Gyöngykása 20 kr. Borsó 18 kr. Lencse 18 kr. Paszuly 8 kr. (Kilogrammonként.) Burgonya 3 frt. (Hectoliter) Savanyu káposzta 5 kr. Savanyu répa 10 kr. (Kl.) Köső 9 kr. Disznózsir 68 kr. Bors 1 frt 50 kr. Hagyma 10 kr. Fokhagyma 20 kr. (Kilogramm.)

Sertésvásári jelentés. Budapest-Köbánya. 1894. Junius 18-án. Az üzlet csendes volt.

Heti átlagárak: magyar válogatott áru 320—380 kg. nehéz 49½—50 kr. 280—300 kg. nehéz 49—50½ kr. Öreg 300 kg. tuli 47—48 kr. Vidéki sertés 47—48 kr. Szerb 46—48½ kr. Román — kr. tiszta klkg, páronként 45 kg. ételsúly levonás és 4% engedmény szokásos.

Eleség árak: Tengeri frt 5.15. Árpa frt 6—50 Köbányán átvéve.

Felelős szerkesztő és kiadó:

Szenterzsébeti Szakáts Péter.

Segéd szerkesztő: Nagy Kálmán.

HIRDETÉSEK.

Tisztán kölcsönös. Részvényesei nincsenek.

Az összes nyereség a biztosítottak javára esik.

A legnagyobb és leggazdagabb

PÉNZINTÉZET

a világon.

Biztosítéki alapja

907 millió frank.

„The Mutual“

new-yorki életbiztosító társaság.

Alapított 1843.

Biztosít emberéletet

legkülönbözőbb és legelőnyösebb

módozatok szerint.

Prospektusokkal és tüzetesebb felvilágosítással szolgál az

Erdélyi aligazgatóság

Kolozsvárt, Belhid-u. 16. sz. alatt

Eladó 7 drb.

2¼ éves tenyész-bika

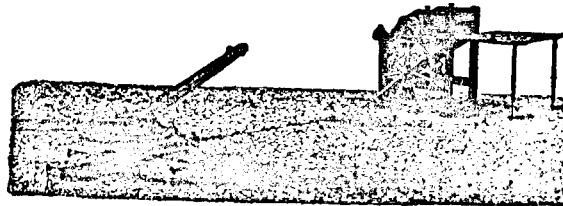
249. (4-x.) (magyar fajta)

Solymosy László

teremei birtokán.

u. p. Nagy-Teremi

Kis-Küküllő megye.

1-, 2- és 4 lóerjű

Járgánycséplőkészleteket aratógépeket, szénagyűjtő- és szénaforgató-gépeket szalmakazalozókat, rostákat és mindennemű szecsavágógépeket gyárt és szállít olcsó árakon kezesség mellett

Friedlaender József,

mezőgazdasági gép-, szélmotor- és szivattyúgyára

Budapest Kerepesi-ut 17. sz.

Árjegyzékek ingyen és bérmentve.

256. (2-3)

Ügyes képviselők kerestetnek.

Előnyös biztosítási szerződés az „Erdélyi Gazdasági Egylet” tagjai részére.

A biztosítás, és pedig úgy a tűz, mint a jégbiztosítás jelentőségéről és nagy közgazdasági fontosságáról beszélnünk teljes felesleges, mert nincs intelligens embere hazánkban, ki előnyeit be ne látná és ne tudná. Mindnyájunk szívesen adóztatja meg önmagát, midőn a biztosítás¹ díjakat fizeti. Emellett a biztosítási díjak, a biztosítási intézmények fejlődésével, a biztosításoknak mind szélesebb körben való terjedése által, fokonyként olcsóbbakká kell válnanak természetesen. Tényleg úgy is van, a biztosító társaságok közt levő verseny pár év alatt is nagyon leszállította a díjtételeket. Mindezen kedvező körülmények közt be kell vallanunk, hogy általában a díjtételek most is nagyon magasak. Magasak kivált a gazdákra nézve, kik amugy is nagyon megvannak terhelve. Emeli ezen megterhelést azon körülmény is, hogy javai mind oly természetiek, melyeket mind kell biztosítani; egyrészt kétszeresen is, majd jég, később tűz ellen.

Az erdélyi gazdasági egylet — hivatásánál fogva is — figyelemmel van a gazdaközönség minden irányu érdekei iránt; arra is kiváló súlyt fektet, hogy tagjai **biztosítási** ügyletekben, a lehető legmesszebbmenő kedvezményekben részesüljenek.

Sietünk tehát minden érdeklődővel örömmel tudatni, hogy ez alkalommal törekvésünket teljes eredmény koronázta, a mennyiben sikerült hosszas és alapos tárgyalások után egy elsőrangú, 50 év óta közhasznú és igazán solid működéséről, előnyösen ismert, belföldi biztosító társulattal oly szerződési viszonyra lépni, mely mindenestre egyesületünk mint erkölcsi és kiágazott szervezettel bíró testületnek sulya és ágise alatt t. tagjainak kiváló előnyök mellett, úgy a díjak olcsósága, mint a feltételek kedvező és liberális limitálása körül, oly kedvezményeket és garanciákat biztosít: melyeket egyes felek maguknak megszerezni nem képesek és a milyeneket a versenyzésre felhívott biztosító társulatok egyike sem tudott nyújtani.

Ugyanis az „Erdélyi Gazdasági Egylet” 12 évre szóló szerződést kötött az „**Adriai**” biztosító társasággal, mely 1838-ban, tehát 56 év előtt alakult s 34 millió forint vagyónbiztonsági tőke fölött rendelkezik.

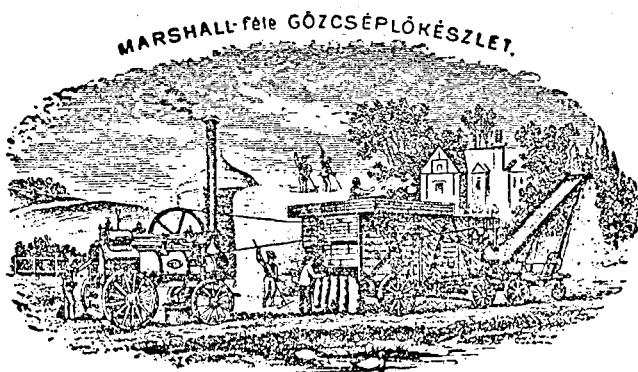
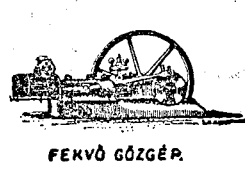
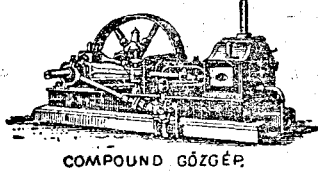
A szerződés értelmében az egylet tagjai oly kedvezményekben részesülnek, melyeknél messzebbmenők a biztosítási ügy jelen körülményei között el nem érhetők. Mivel a szerződésben előre megállapított és már magában legolcsóbb díjakon, valamint 10 éves biztosításoknál szokásos 20% engedmény, vagy 2 ingyen éven **kivül** minden egyleti tag tűzbiztosításainál **külön** 25%, azaz huszonöt százalék díjengedményben, jégbiztosításoknál pedig öt százalék engedményben részesül.

A jégbiztosításokra szintén kedvező feltételeken kötött a szerződés, a mennyiben minden egyes Erdélyi Gazdasági Egyleti tag, tekintet nélkül a biztosítandó összegre, a mindenkori tiszta díjakból külön 5% engedményben részesül; ha pedig a biztosítandó összeg 10,000 frtot elért vagy azt meghaladja, az ilyen esetben, jutalék czimén 5% kedvezményt nyer.

Mindazoknak, kik e szerződés iránt érdeklődnek, azt szívesen megküldi kívánatra, az „Erdélyi Gazdasági Egylet” titkári hivatala forduló postával. (Kolozsvár, belkőzép-utca 11-ik szám.)

Ezen szerződést létrejöttét és életbe léptét, melyhez hasonló kedvezmények ez idő szerint, sem a kölcsönösségen alapuló biztosító szövetkezeteknél, sem bármely más társulatnál el nem érhetők, — örömmel tudatjuk, annyival is inkább, hogy ez által is oly kedvezményekben részesítettük tagjainkat, mely magában is érdemessé teszi — önhitség nélkül szólva — egyletünk tagjává lenni, ha nem is tekintjük ezenkívül a más téren nyújtott kedvezményeket és ha egész figyelmen kívül hagyjuk azt, hogy közgazdasági téren, minden gazdának vannak kötelességei: első sorban részt venni benne.

„AZ ERDELYI GAZDASÁGI EGYLET.”

GRAEPEL HUGÓ

GÉP-ÉS ROSTALEMEZ-GYÁR. MALOMÉPÍTÉSZET

MARSHALL, SONS & CO Limited

VEZÉRÜGYNÖKE.

BUDAPEST. V., KÜLSŐ VÁCZI-ÚT 46.

Arjegyzékek kívánatra bérmentve.

Kiváló gépek
Jutányos árak.
Kedvező feltételek

Kiváló gépek
Jutányos árak.
Kedvező feltételek

Uj! Az „Excelsior Hungaria“ Uj!

szabadalmazott

**Peronospora
fecskendő,**

ez idő szerint a
legjobb, legegyszerűbb és legszaporább fecskendő

szőlők, fák stb megóvására a Peronospora ellen. Egyszerű szerkezete által a folytonos javítások ki vannak zárva. Négy csavar eltávolítása által szét-zedhető. Gummi tömitése nincsen.

A legtöbb szőlőszeti iskolában általánosan használatban. —
Ára 18 frt.

Egyedüli elárúsítás Kolozsvár és vidékére:

KISS ERNŐ
vaskereskedőnél,
KOLOZSVÁRT, FÓTÉR.

A „Hungaria“ műtrágya-gyár részvénytársaság erdélyi főraktára.

Továbbá: gazdasági eszközök, háztartási és konyhaberendezési cikkek; épület- és butor vasalás, szerszámok, kátrányos fedőpapír, méhészeti eszközök nagy választékban

Árlappal ingyen és bérmentve szolgálók.

259. (2-x)

Javitott szerkezetű

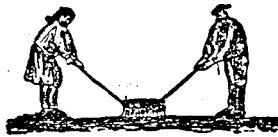
szab. Ásványi-féle

**Aranka irtó
eszköz.**

Kapható Budapesten Detrich Gy. gépgyárosnál Lipót-körut 30., továbbá Kolozsvárt Kiss E. vaskereskedőnél.

Ára 18 forint.

Az eszköz kezeléséhez való utasítás, valamint működéséről szóló bizonyítványok fentti címeknél bérmentve kaphatók. 246. (5-x)

Cséplőgéptulajdonosoknak!

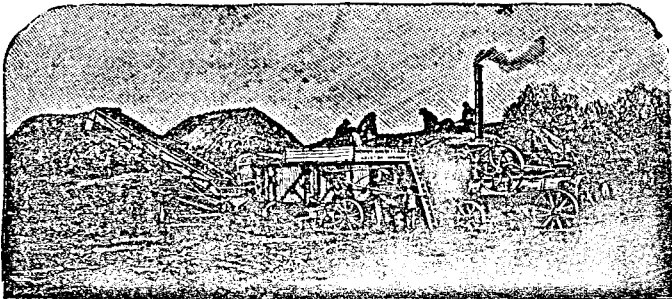
Az urikány-zsilvölgyi magyar kőszénbánya részv. társaság ajánlja a cséplési időnyre a gőzcséplőgépekkel rendelkező t. földbirtokos uraknak 258. (2-6)

I-ső minőségű lupényi kőszénét,

mely gőzfejlesztő erőben majdnem egészen egyenrangú a legfinomabb porosz szénekkel és mint darabos-, koczka-, dió-, rostált akna-, dara- és porszén jön forgalomba.

Megrendelések ideje korán küldendők akár a társaság vezérigazgatóságához Budapest Nádor-utca 13, akár a társaság képviselőjéhez Kiss Ernő urhoz Kolozsvárt, a hol mindennemű felvilágosítással is készségesen szolgálnak.

K O T Z Ó P Á L
gépészmérnök
Budapest, Üllői-ut 18-ik szám.

Ajánl 2¹/₂, 3, 3¹/₂, és 4 lóerejű szöges cséplő-készleteket, továbbá

4, 5, 6, 8, 10 és 12 lóerejű sines gőzcséplő-készleteket hosszú szalmarázókkal, alsó szelelővel és rendkívül nagy felületű rostákkal, árpahéjazó és választó hengerrel.

Fa- és szénfűtésre és eredeti szalmafüstő-gőzmozdonyokat. Továbbá R. Garrett & Sons felülmúlhatlan 40%, tüzelőanyagot takarító Compound-gőzmozdonyait.

Legjobbnek elismert „Brantfordi“ önműködő amerikai kéve-kötő aratógépeit

Eredeti amerikai szénagyűjtőit 1 vagy 2 ló befogására alkalmazható kombinált ruddal

Sorvető és szörvavető-gépeket és minden egyéb kisebb gazdasági gépet.

Jutányos árak, kedvező feltételek. 255. (2-6)

UNICUM
szabadalmazott

peronospora

permetező

az orsz. magy. kert. egyesület 1893-iki kiállításán a legelső díjjal a nagy

arany éremmel

kitüntetve

Ára teljesen felszerelve csiszolt, erős vörös-

rézputtonnyal

14 forint 75 kr.

Kapható egyedül csakis

MAUTHNER

ÖDÖN

magkereskedésében

Budapestben.

Főüzlet: Andrassy-ut 23.

Fióküzlet: Koronaherceg-u. 18.

Jégkár elleni biztosítást

elvállal a

MAGYAR-FRANCZIA BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG

(BUDAPEST)

ALAKULT: 1879.

ALAP: 6 MILLIO.

Teljesen befizetett alaptőke: 2.000.000 osztrák értékű forint.

Igazgatósági elnök: Ormódy Vilmos.

Igazgatók: Jeney Lajos, Soltész Vilmos.

Vezértitkár: Fuchs Lajos.

Ugy a jég-, valamint tűzbiztosítási díjtételek is a lehető legmérsékeltebbre vannak szabva; az előforduló károk pedig méltányosan rendeztetnek és gyorsan kifizettetnek

Bővebb felvilágosítással készséggel szolgál:

az erdélyrészi vezérügynökség **K o l o z s v á r t.**

CSERMÁK GYULA,
titkár.

247. (6-6)

K Ü H N E E.

gazdasági gépgyára Mosonban

244. (7-36)

(alakult 1856. évben.)

Főraktár: Budapest, Váci-körut 21-ik szám.

1894. augusztus 1-től Váci-körut 57/a szám.

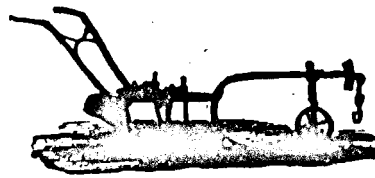
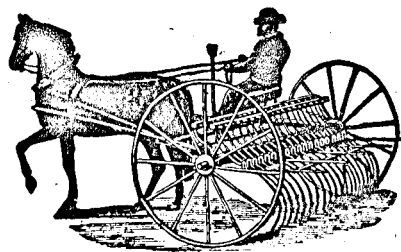
Ajánlja beállott időnyre: mivelő eszközeit, lókapákat, töltőgépeket, új répagyomláló lókapát.

Amerikai rendszerű HOLLINGSWORTH, HEUREKA és KEDVENCZ szénagereblyéket.

Cséplőkészletek, rosták, konkolyozók, Lack-féle vasekék valamint a leglobb Laacke-féle szántó és réboronák, könnyű olcsó kettős ekék nagy készletben vannak raktáron.

Hungaria, Mosoni, Jubileum
és Balance sorvetőgépek

mindég készletben.

30 év óta udv. istállóban, valamint katonai és polgári nagyobb istállóban is, használatban, nagyobb erőfeszítések előtt és után erősítőül; továbbá ficzomodások, rándulások, az inak merevsége s más ily alkalmaknál; képesíti a lovat kiváló teljesítményekre idomításnál.

Kwizda-féle Restitutionsfluid
mosóvíz lovaknak. Egy palackkal 1 fr 40 kr. o. é.

Kapható Ausztr.-Magyarország gyógyszerártaiban és drogistáinál.
Fő letét:
Kwizda Ferencz János
osztrák cs. és kir. és román kir. udv. szállító ker. gyógyszer. Kornenburgban, 221 (7-15) Bécs mellett.

Tessék a fönnebbi védjegyekre ügyelni, s a vételnél határozottan kifejezni:

Kwizda-féle Restitutionsfluid.

Eladó lovak.

Egy pár jegytelen pej, herélt, 16 marok 3 hüvelyk magas (176 centimeter).

Angolfajta kocsiló 8 éves.

Szép kitünő hámos lovak (Carrasierék)

eladók.

Bővebb felvilágosítást nyújt,

Báró Gamera Oszkár,

248. (5-5)

Székelykeresztur.

Valódi

Oberndorfi répamag	pr. 100 kg.	112.	frt.
Sárga buczokrépa-mag	" 100 "	80	"
Esparzette (baltaczim)	" 100 "	20	"
Homoki bíikköny	" 100 "	36	"
Arankamentes luczerna	" 100 "	76-84	"
Arankamentes löhere	" 100 "	80-84	"
Fümagvak, bíikköny,			
Czukorezirok	" 100 "	12	"

Aranyköles stb. míg a készlet tart!!!

SZÁVOSZT ALPHONS

cs. és kir. udv. szállítónál

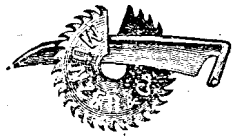
BUDAPEST, V., Arany János-utca 11.

Árjegyzék kívánatra bérmentve.

236. (13-x)

Münzer-féle kárpát-kaszák postacsomagokban

valódiak csakis ezen belajstromozott védjegyel.

Könnyen kezelhető, alkalmas alakjuknál, könnyűségükkel, röpke-hordképességükkel, egyenletes szilárdságuknál és felülmúlhatlanul sokáig tartó élességükkel fogva a világkereskedelem legelső árucikkéiként ismeretesek.

E kaszák kétszeresen finomított, olyan ezüst-különlegességi-aczélból vannak gyártva, melynek előállítása végett a legnemesebb érczek olvasztatnak egybe úgy, hogy azok megbecsülhetetlen jó tulajdonsága a legnagyobb szilárdságnak a legnagyobb nyújthatósággal való egyesülésben rejlik.

Lapjuk finom, homorúan kovácsolt, szilárd, merev feszültségű, de ruganyos is. A kaszák éle hajszálvékonyan, de egyenletes (4 milliméter) szélességben már eleve végig ki van kalapálva, mely körülmény szakértői vélemény szerint a helyes és egyenletes keménységnek és nyújthatóságnak (szívósságnak) a legmegbízhatóbb ismertető jelül tekintendő.

Ezen kikalapálás több napon át betart; a kaszák éle csak *jelentéktelenül kopik* úgy, hogy azokkal egyszeri köszörlésre körülbelül 100-130 lépésre lehet akár a sörtekemény hegyi-sarjut, akár pedig a legsűrűbb növényi gabonát aratni.

A szállított kaszák mindegyikének egyenlő jó minőségeért, valamint a felsorolt tulajdonságaiért teljes jótállást vállalunk!

A kaszákat a leginkább megfelelő hazai formában és tetszés szerinti hosszúságban a következő árakon szállítjuk:

A kasza teljes hossza könyökkel együtt cmtrekben:	60	65	70	75	80	85	90	95	100	105	ctm.
Ára darabonként	1.-	1.05	1.10	1.20	1.30	1.40	1.50	1.65	1.80	2.-	frt o. é.
5 kilogrammot nyom:	14	13	11	10	9	8	7	6	6	5	darab

1 darab 1/3 kg. súlyú alkalmas kárpát-kaszák ára 15 kr. — 1 darab kaszához való kalapács ára 1 frt.

A szétküldés igen gyorsan csakis készpénzfizetés, avagy utánvétel mellett történik. A postaszállítási-díjat mi fizetjük ki és pedig úgy, hogy 5 kg. súlyú postacsomagért 30 krt számítunk. Ha legalább is 10 kasza rendeltetik meg, akkor a szállítási költségnek csak felét számítjuk, 20 kasza vásárlásánál pedig a postacsomag bérmentesen szállítatik.

Levelezés bármely nyelven.

Csoportos megrendeléseknél, ha a gazdák nevei velünk közöltetnek, minden egyes kaszára névmutató-czédulát ragasztunk.

MÜNZER ÉS TÁRSA BÉCSBEN.

Raktár TAUFFER FERENCZ utóda cégénél

KOLOZSVÁRT.

Az első szegedi cs. és kir. szabadalmazott

Műtrágyagyár Részvénytársaság

ajánlja a nagy érd. gazda közönség figyelmébe saját gyártmányu és szavatolt növényi-tápanyag tartalmu

phosphor
nitrogén
kali

műtrágyáit

nemkülönbön szabadalmát képező

külföldi legességeit

mindennemű gazdasági növényekre.

A gazdaközönség kényelmére gyártmányainkból állandó nagy raktárt tart
TAUFFER FERENCZ utóda magkereskedő cég KOLOZSVÁRT.

Árjegyzéket és a műtrágyák alkalmazására vonatkozó vezérfontalat bárkinek készséggel küld.

117 (23-x)

az igazgatóság.

A magas kormány kezdeményezése folytán 3,000,000 frt alaptőkével alapított

Hungária műtrágya-, kénsav- és vegyi ipar részvény-társaság

ajánlja saját gyártmányu, tiszta kénsavval feltárt, elismert kitünő minőségű műtrágyáit; esontliszt-, spodium-, ammoniak és ásványi superphosphatokat, párolt esontlisztet,

Répatrágyát,

chilisalétromot, kénsavas kálit és ammoniakot; különlegességeket, mint: szőlő-, répa-, rét-, kender- stb. trágyát és mindennemű egyéb műtrágyát. — Talaj-elemzések díjmentesen eszközöltetnek. — Felvilágosítással és árjegyzékkel készségesen szolgál gyáraink központi irodája: **Külső-soroksári-út,** régi lóverseuytér, vagy **Kiss Ernő** vaskereskedő **Kolozsvárt,** a ki az erdélyi részekre **egyedüli és kizárólagos** nagy raktárt tart; honnan a műtrágya anyagok közvetlenül és **jutányos** áron beszerezhetők — szavatolt belérték mellett — bármily mennyiségben.

Gyárak: **Budapesten és Zsolnán.**

Posta és távirtdahivatal Budapest kénsavgyár.

201. (23-x)

Mindennemű műtrágya.

Répatrágya.

Megjelent: FROMMER A. HERRMAN utóda

119 Füzlet: V. TÜKÖR-UTCZA 5. SZÁM. BUDAPEST Fióküzlet: VI. ANDRÁSSY-ÚT 1. SZÁM. (29-39)

ŐSZI ÁRJEGYZÉKE

➔ ősszel vetendő magvakról, rózsákról, virághagymákról és diszfákról. ➔

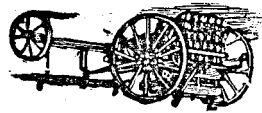
Vásárol mindennemű GAZDASÁGI MAGVAKAT a legmagasabb áron.

Mc Cormick
Fűkaszaló és aratógépek
a legjobbak a világon.

kitüntetve minden kiállításon.

petroleummotorok, gőz és járgányeséplőgépek ekék. boronák, rosták, trieurök, sorvető-gépek, kézivetőgépek, kukuricza-morzsolók, szeeska és répavágók, daráló-gépek, malmok, ugy mint mindenféle gépek, szerszámok és eszközök a gazdaság számára legjobban és legolcsóbban

kapható:

MÜLLER és WEISZ-nál
Budapesten
Váci-körút 76.

a nyugati pályaudvar közelében.

224. (9-12)

Arankamentes Lóhermag nagyszemű

100 kilója 76 ft.

5, 10, 25, 50 kilós zsákokban

államilag ólomzárva.

Répamag ugyanolyan árban Alvinczen feladva

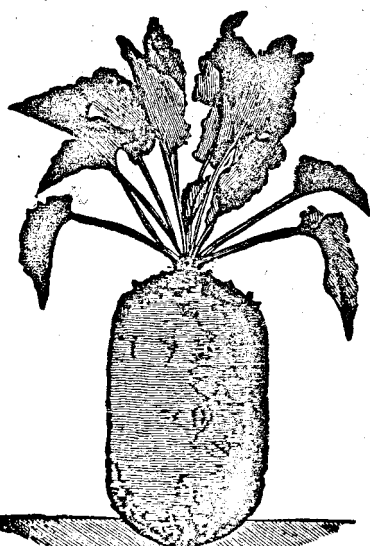
➔ utánvétellel kapható ➔

Gróf Teleki Arvéd

drassói uradalmában,

u. p. Koneza.

235. (14-20)

Természet utánfénykép
VÉD-JEGY

A Borries-féle uradalmak igazgatósága a t. gazdaközönség b. tudomására hozza, hogy

eredeti eckendorfi

➔ TAKARMÁNY RÉPAMAG ➔
valódi minőségben

Ausztria Magyarországon csakis MAUTHNER ÖDÖN

magkereskedésében

BUDAPESTEN

kapható.

➔ Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve küldetik. ➔

EGERESI műtrágya-gyár

KRAMMER J

Ajánlja: párolt csontliszt, szuperfoszfát, Thomassalak, trágyafosz, chilisalétrom és egyéb különleges műtrágya-

termékeit. Talajvizsgálatok díjmentesen eszközöltetnek — Részletes árjegyzékkel szolgál a gyár központi irodája

Budapest, V., Dorottya-utca 9. szám.

202. (23-52)